

Our Write Us Today
ADVERTISING RATES are REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJANO,
da pravočasno obnove naročilo.
Na tem nam boste mnogo prihrali pri opominih. — Ako je
niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesecno poskušnjo.

TELEPHONE: Chelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1935 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 178. — Stev. 178.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 2, 1939 — SREDA, 2. AVGUSTA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

HRVATSKA SE POTEGLJE ZA SVOJO AVTONOMIJO

V KRATKEM BO POVRAVNAN DOLGOTRAJNI S P O R

Knez Pavle je naročil ministru Cvetkoviću, da sestavi besedilo kompromisa. — Angleška vlada, namerava dati Jugoslaviji veliko posojilo.

KUPINEC, Jugoslavija, 2. avgusta. — Hrvatski voditelj dr. Vladimir Maček je zagrozil, da bo Hrvatsko odtrgal od Jugoslavije, pa če bi vsled tega prišlo tudi do svetovne vojne, ako Hrvatska takoj ne dobi popolne avtonomije.

Dr. Maček je odkrito rekel, da se bo Hrvatska ločila od Jugoslavije, ako beografska vlada ne vstreže njenim zahtevam po avtonomiji. Na vprašanje, ako bi to pomenila revolucijo, je dr. Maček odgovoril:

"Pomenilo bo več — mogoče bo pomenilo svetovno vojno."

Dr. Maček je celo priznal, da bo mogoče Hrvatska dobila protektorat, kadar si pribori avtonomijo. To izjavo je dr. Maček podal na vprašanje, ako misli, da bo neodvisna Hrvatska mogla živeti, kadar bo ločena od Srbije.

Z ozirom na to, kako vlogo bo igrala Nemčija za slučaj, če se Hrvatska odcepi od ostale Jugoslavije, je dr. Maček rekel:

"Dobro — pa Nemčija — naj pride in napravi red. Nekdo mora napraviti red v Jugoslaviji. Ako Beograd ne more napraviti reda, napraviti ga mora Nemčija. Velika je sličnost med našim položajem in položajem Čehoslovaške. Isti elementi so v obeh državah.

"Upam pa, da je še čas, da smo rešeni, toda bojim se, da je že prepozno. Ako bi bilo odvisno samo od nas, bi Hrvatska že davno imela svobodo."

Izmed 15,630,000 jugoslovanskega prebivalstva je v državi 5,000,000 Hrvatov.

Dr. Maček je rekel, da je še mnogo zaprek na poti do konečnega sporazuma, krivdo pa zvraca na "beografsko klico."

"Knez namestnik Pavle in načelnik vlade Dragiša Cvetković sta se sporazumela z menoj," je rekел dr. Maček, "toda knez ni dovolj odločen, da bi s svojo voljo prodrl."

In k temu je še dodal, da so visoki vojaški častniki proti njemu.

"Srbija itna danes več generalov v jugoslovanski armadi, kot pa jih je imela avstroogrška armada skozi celo svetovno vojno," je nadaljeval dr. Maček. "V armadi ni niti enega hrvatskega generala. Ako pride do sporazuma, bomo imeli 30 odstotkov generalov. To pomeni, da bo moralno iti 30 odstotkov srbskih častnikov v pokoj. Tega pa seveda ne morajo.

"Ako hoče Jugoslavija ostati skupaj kot močna država, tedaj morajo biti Združene države Jugoslavije. Država mora biti razdeljena v medsebojne enake države Slovenije, Hrvatske, Macedonije, Črniore in Srbi.

BEograd, Jugoslavija, 2. avgusta. — Dobro poučeni krogi pričakujejo, da bo na nujno priporočilo kneza namestnika Pavla, ki se sedaj nahaja v Londonu, v kratkem poravnani dolgotrajni spor med Hrvati in Srbi.

Hrvatje zahtevajo avtonomijo in pogajatelji se stavljajo besedilo kompromisa, česar določbe bodo zadovoljile Hrvate.

Knez Pavle je brzjavno naročil načelniku vlade Cvetkoviću, da sestavi besedilo sporazuma, ki mu bo predložen v odobritev, kadar se v dveh ali treh dneh vrne iz Londona.

Angleška vlada, ki namerava dati Jugoslaviji večje posojilo, je svetovala knezu Pavlu, da skuša čimprej rešiti hrvatsko vprašanje.

Posvetovanja generalnih štabov v Moskvi

ANGLIJA HOČE TAKOJ SKLENITI ZVEZO Z SOVJET. RUSIJO

LONDON, Anglija, 1. avgusta. — Na dan 25. obletnice, ko je Rusija stopila v vojno proti Nemčiji, je ministrski predsednik Neville Chamberlain v poslanski zbornici povedal, da se bodo v kratkem pričeli v Moskvi razgovori generalnih štabov treh držav.

Chamberlain ni omenil posebnega pomena tega dne, toda njegovi poslušalci so vedeni, da se je zopet zgodilo nekaj zgodovinskega. S tem naznanimon je Chamberlain pokazal, da misli resno, za kar se je odločil, namreč za Anglijo pridobiti zaveznice proti diktatorjem. Chamberlain je rekel, da se bodo vojaška posvetovanja pričela prej, predno bo sklenjen anglo-francosko-ruski politični sporazum, kajti Rusi ne marajo podpisati nobenega delnega sporazuma, dokler ni predložen v podpis popolni sporazum v celoti.

V Moskvi tudi vlada mnenje, da bo lažje doseči politični sporazum, ko bodo enkrat v teku vojaški razgovori. S tem, da se je Anglia odločila, da se takoj prične vojaška posvetovanja, je pokazala, da želi čimprej skleniti zvezo treh držav. Načelnik angleške vojaške misije, admirал sir Reginald Plunkett-Ernle-Drax, ki je velik strategist z brižnjantim rekom, bo se ta eden odpotoval v Moskvo. Drugi člani vojaške misije bodo zračni maršal sir Charles Burnett, generalni major T. G. Heywood, ki govoriti rusko, je povelenik artilerije in je bil štiri leta vojaški ataše v Parizu.

Vladni krogi pričakujejo, da bodo vojaški razgovori v Moskvi ravno tako težavnii in zpletenci, kot so politični razgovori, ki so v teku že štiri mesece. Navzite temu pa so angleški vladni krogi prepričani, da bodo vojaška posvetovanja streznili vročekrvne nacie in se jim bo agresivnost ohladila.

Pri vsem tem pa je Chamberlain opozarjal na resnost političnega položaja in je še vedno izrazil upanje, da je evropsko napetost mogoče razsedanje mire in bodo narodi rešiti z mirnimi pogajanjami. Rezopet prišli v sončno svetlobo kel je, da bo vojna, prinesla miru.

BEograd, Jugoslavija, 1. avgusta. — Javnost pripisuje veliko politično važnost članku, ki je najbrže prišel iz dr. Mačkove bližine in ki je bil objavljen v "Hrvatskem Dnevniku" in pojasnjuje stališče ki so ga med sedanjimi pogajanjami zavzeli Hrvatje.

"Hrvatski Dnevnik" odločno zanikuje, da bi se hoteli Hrvatje odcepiti od Jugoslavije ter pravi, da je brezpogojno potrebno, da ostane država v svoji celoti.

"To mora biti prepričeno," nadaljuje list, "dema ministroma — za vnanje zadeve in vojno — ki morata varovati interese cele države. Zato morata oba ministrstva imeti hrvatske in srbske zastopnike."

BRIDGES SI JE SVEST ZMAGE

Znani delavski voditelj je prepričan, da ga ne bodo deportirali. — Zveza časnikarjev je zanj.

SAN FRANCISCO, Cal., 1. avgusta. — Harry Bridges, voditelj CIO delavcev na zapadni obali, je govoril danes na šesti letni konvenciji American Newspaper Guild ter izrazil svoje prepričanje, da ne bo deportiran.

Zanj se je zavzel tudi Heywood Broun, predsednik zvez časnikarjev. — Mi vsi vemo,

je dejal Broun, — da Bridges nima nobenega opravka z zadevami, glede katerih ga zslisujejo. Iznebiti se ga hočejo zato, ker je pošten in uspešen delavski voditelj.

Odvetnica Carol King, ki zavzema Bridgesa, bo tožila Stanleyja Mortena Doyle-a z radijalno omalovaževanja sodišča, ker se ni hotel odzvati njenu pozivu in nastopiti kot pričnik. Doyle je v Minnesoti.

Proces proti Bridgesu se bo danes nadaljeval.

PROHIBICIJA V INDII

Tisoč prostovoljevcev pomaga policiji. — Inozemcem bo pijača strogo odmerjena. — Zganje se bo podražilo.

BOMBAY, Indija, 1. avg. — Opolnoči je bil dobršen del Indije "oblagodarjen" s prohi-

bicijo. Kako se bo ta novost obnesla, bo pokazalo bodočnost.

Včeraj je bilo mobiliziranih tisoč prostovoljnih prohibičskih stražnikov, ki bodo pomagali redni policiji izvrševati določbe postave. Stražniki bodo popustljivi do skrajnosti, v gotovih slučajih pa tudi neizprosni.

Tekom prvega tedna prohibicije je vladu prepovedala prebivalcem nositi strelno oružje in britve.

Evropci bodo dobili pijačo, toda le gotove množine in obdolženih urah.

Steklenica žganja se je podražila za en dolar.

DRAGOCENE STARINE

LONDON, Anglija, 27. julija. — Tukaj je bila na dražbi prodana zbirka starega orožja, ki je bila last predkratkih umrlega ameriškega milijonarja Clarence Mackaya. Orožje je iz srednjega veka ter je izredno dobro ohranljeno. Prodano je bilo za \$102,000. Kdo ga je kupil, se ni moglo dognati,

ZASLEDOVANJE PODIVJANEGA FARMERJA

Ustrelil je policijskega načelnika ter osem zasedovalcev ranil. — Iz hleva je pobegnil v goščavo.

CYNTHIANA, Ky., 31. julija. — Pomožni serifi isčejo 70 let starega podivjanega farmerja, oboroženega z dvema puškama, in imajo povelje, dobiti ga živega ali mrtvega.

Farmer Charles Allen se je bil zaprl v hlev. Pri sebi je imel dve deklici, starci po triajst let. Sosedje so ga ovadili, in policijski načelnik Geo. M. Dickey je šel poizvedovati. Ko se je približal hlevu, je postal strel. Policijski načelnik se je zgrudil mrtev na tla.

Pomožni serif je takoj zbral nekaj ljudi, ki so pričeli oblekat hlev. Vnese se je bitka, v kateri je bilo ranjenih osem serfovih pomagačev. V splošni zmeki je Allen pobegnil iz hleva v bližnjo goščavo. Njegovi dve mladi spremjevalki so arietirali.

Pomožni policijski načelnik W. R. Fightmaster je mnenja, da se skriva morilec v pečinah ob reki Lickon. Za njim so bili poslani krvni psi, toda brez uspeha.

Zaslišali so njegovo 64 letno ženo in jo nato poslali v neki hotel, kjer se je onesvestila.

Allen je vedno zbral okrog sebe deset — enajst — in dvanajstletne otroke ter juri delnar in kupoval kend.

Proti jutru se je farmer sam izročil oblastim.

Sem misil, da so mi prišli kokoši krasni, — se je izgrevjal, — pa sem streljal iz hleva. Niti najmanjšega pojma nisem imel, da je na dvostruši policijski načelnik. Ce bi vedel, kdo se mi bliža v temi, bi ga prosil za pomoč proti kurjim tatovom.

Charles Allen je dolgo veljal za užornega zakonskega moža, zadnje mesece so se pa pričeli sosedje pritoževati, da se rad druži z nedolžnimi dekle.

ADMIRAL ODLIKOVAN

WASHINGTON, D. C., 30. julija. — Predsednik Roosevelt je včeraj osebno izročil admiralu Williamu D. Leahyju kolajno za izredno točno vršitev službe. V torek bo admiralski odstopil kot načelnik mornariških operacij ter bo postal govor na Puerto Rico. Odlikovanje ga je zelo prezenetilo, da je bil odstopil.

NEURJE NAD MOSKVO

MOSCVA, Rusija, 31. julija. — V soboto je nad Moskvo divjala huda nevihta, ki je končala dolgo sušo in vročino. Ulice so bile preplavljene, vozovi poulične železnice so zastali, promet z busi je popolnoma prenehal in ljudje so po nekaterih krajinah brodili do konca po vodi.

IZDATEN DEŽ BI NEKAJ ZALEGE

Ponižne plohe, ki so se vsipale zadnje dni, niso mnogo koristile. — Zemlja potrebuje izdatne moče.

Zadnje dni se je parkrat vili ponjen dež, kar je pa pomnilo toliko kot če bi vili olje na razbeljeno železo. Dež je le za nekaj hipov ohladil ozračje, nakar je zavladala prejšnja vročina. Toplomer kaže skorico nenehoma osemdeset stopinj.

Dr. James H. Kimball, prvi vremenosolovek lokalnega vremenskega urada, je rekel, da dež, kar ga je padlo zadnjih par dni, ni bil v splošnem posbenega pomena. Vrtove je nekoliko zamočil, farmerji pa niso prineseli nobene koristi.

Najmanj tri dni bi morda brez prestanka deževati, — je izjavil Kimball. — Tri dni in tri noči. Ponižne plohe so le razvražile izsušeno zemljo. Ljetne pade pada z dreves, in parki so taki kot v jesenskem času. Po parkih je nekatera trava ozelenela, toča to je divja trava, katere vočemo. Prava trava je že rjavizaste barve.

Farmerji v severovzhodnem delu newyorške države so silno prizadeti. Pridelek koruze in kumar sta jim skorico uničila.

Uradniki poljedelskega departmента v Washingtonu so glasajo v menju, da povzreča sedanja suša veliko škodo, ki se pa, ne da miti primerjati z škodo, povzročene vsled se leta 1934 in 1936.

SENAT POTRDIL IMENOVANJE

WASHINGTON, D. C., 29. julija. — Senat je danes odobril imenovanje Francise Bowesa Sayre za prvega komisarja Filipinskega otočja.

MEHIŠKI POSLANIK SE VRAČA

MEXICO CITY, Mehika, 31. julija. — Danes je odpovedal proti Washingtonu mehiški poslanik Francisco Najarra, ki bo predložil olnim drugam zadnje predloge mehiške vlade v zadevi zlepilbe njihovega posestva.

MOSCVA, Rusija, 31. julija. — V soboto je nad Moskvo divjala huda nevihta, ki je končala dolgo sušo in vročino. Ulice so bile preplavljene, vozovi poulične železnice so zastali, promet z busi je popolnoma prenehal in ljudje so po nekaterih krajinah brodili do konca po vodi.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Balcer, President

J. Lepaha, Sec.

Place of business of the corporation and address of above officers:
115 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

U.S. POST OFFICE ADVERTISING AGREEMENT NO. 144

Na celo leto vsej list na Ameriki	Za New-York na celo leto ..	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto ..	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$1.50

Subscriptions Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZDRAVA VSEKI DAN IZVEMŠI NEDELJNJE IN
PRAENIKOV"GLAS NARODA", 115 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1242

PRED PETINDVAJSETIMI LETI

Pred petindvajsetimi leti se je v Evropi utrgal vojni plaz, in še predno so se ljudje dodobra zavedli, je bilo pol Evrope zapletene v vojno.

Dne 28. julija 1914 je Avstro-Ogrska napovedala Srbiji vojno.

29. julija je Nemčija sklenila udariti na Rusijo in na Francijo, hoteč s tem prisiliti Anglijo, da bi ostala nevtralna.

Rusija je mobilizirala 31. julija. Istotako Nemčija, — Nemčija je napovedala Rusiji vojno 1. avgusta, Franciji pa 3. avgusta.

V noči med 4. in 5. avgustom 1914 se je zgodilo nekaj, kar je želela Nemčija preprečiti. V vojno se je vmešala Anglija. Začetiti je hotela svojo zaveznicu Belgijo, katero je nemško vojaštvo napadlo 4. avgusta.

Japonska je napovedala Nemčiji vojno dne 23. avgusta, Avstrija jo je napovedala Japonski dva dni kasneje.

Italija je pustila Avstrijo in Nemčijo na edilu ter se pridružila 4. maja 1915 zaveznikom. Združene države so se vmešale v vojno 6. aprila 1917.

Resnični namen vojne je bil — ponovna razdelitev Afrike. Toda ta cilj so znale vojskujoče se države spremeno skrivati.

Nemcem je bilo rečeno, da se mora boriti Nemčija za "prostern na soncu".

Zaveznički so reševali svet pred barbarskimi Huni ter se borili za demokracijo. Zelo priljubljeno je bilo tudi geslo: "To vojno moramo zato izvojevati, da ne bo na svetu nobene vijne več."

Niti eden teh ciljev pa ni bil dosežen. Zaveznički so Nemčijo zabolikrali in ji predložili ogromen račun za reparacije. Nemčija ni dobila "prostora na soncu", pač je pa dobila po preteklu nekaj let gospoda Hitlerja.

Izra konca svetovne vojne (11. nov. 1918) ni bilo na svetu nikdar popolnega miru.

Zaveznički so takrat dobili vse, kar so hoteli, toda zdi se, da tista njihova posest ne bo dolgotrajna.

Državice, ki jih je rodila Versaillska mirovna pogodba, izgubljajo čedalje več svoje samostojnosti. Čehoslovaška na primer, jo je izgubila popolnoma.

Pojavila se je nova grupacija sil: Nemčija, Italija in Japonska na eni, takozvane demokratične države pa na drugi strani.

Kdaj bo zopet počilo, nihče ne ve.

VELIK POŽAR V GOZDU

20. julija dopoldne okrog 9. ni nastal, iz do sedaj še nezanega vzroka velik gozdni požar na južni strani Križanove gore Žanjiče na trojanskih njivah so sicer opazile dim, vendar ni nihče kaj hujšega slušil. Še pred 10. urjo so iz Kolovrata obvestili oropniško postajo o požaru, ki se siri na ves stran.

Kdaj bo zopet počilo, nihče ne ve.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postrežni boste točno in pošteno. Dolgoletna skušinja. Vam to jamči.

PMR je brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TICHTNIŠKI UDDELEK "GLASA NARODA"
115 W. 18th ST., NEW YORK

MAJHEN ČOLN VLEČE VELIKO LADJO

Mali čoln s 153 tonami vleče francoski parnik "Ile de France", ki ima 42.450 ton, iz newyorskog pristanišča.

Kako se pogajajo v Moskvi

Moskovski dopisnik "Frankfurter Zeitung" piše v svojem listu:

Kadar so zastopniki Anglije in Francije zbrani na pogajanjih v Moskvi, pripeljajo v svojih avtomobilih, okrašenih z zastavicami skozi vrata Kremlja, jih že čaka v Kremlju majhen črn avto z uniformiranim policistom GPU. Ta avto vozi pred njimi menda zato, da bi ne zgrešili poti. Avto se ustavi pred poslopjem bivšega senata. Na strazi stoječi sovjetski vojaki salutirajo. Gospode diplomate odvedo poten k dvigalu in kmalu so na hodniku prvega nadstropja z visokim obokom. V prvem nadstropju je kabinet predsednika sovjeta ljudskih komisarjev in komisarja za zunanje zadeve Molotova.

Molotov vstane in stopi diplomatom naproti. Oblečen je vedno lepo. Navadno nosi si vo poletno obliko. Gospodje sedejo v udobne našlanjače, si prizgo cigarete in se začne ožirati po kabinetu. Molotov zna potrežljivo poslušati, sam pa govori zelo malo. Letos poleti, ko ima toliko dela, je nekam utrujen in bled. Dolga konferenčna miza, na steni Stalino in Lenina slike. Okna so odprta. Iznad redčega stolpa Odrešenikovih vrat se dviga pestra kupola hrama sv. Vasilija. V ozadju za Molotovim hrbotom pa opazijo visoki gospodje nekaj, kar intimirajo pogajanjem gotovo motiti. Tam so namreč vedno od porta vrata. Kdo je v sodenosti sobi? To je vprašanje, ki gre zastopnikom Anglike in Francije nekoliko na žive.

Shaga v livreji prevzame klobuke gospodov diplomatov in poslani stopajo skoraj neslišno po svetlo zeleni progi v predsovo predsednika sovjetske vlade. Tam jih pričakuje navadno tajnik, vedno preobložen z delom, ki ima na svoji

mizi osm telefonskih aparatov. Gospoden seveda ni treba sesti na široke divane, ker jih že pričakujejo. Tajnik po trka na vrata, začuje se odgovor in že vstopijo visoki gospode v kabinet predsednika Molotova.

Molotov vstane in stopi diplomatom naproti. Oblečen je vedno lepo. Navadno nosi si vo poletno obliko. Gospodje sedejo v udobne našlanjače, si prizgo cigarete in se začne ožirati po kabinetu. Molotov zna potrežljivo poslušati, sam pa govori zelo malo. Letos poleti, ko ima toliko dela, je nekam utrujen in bled. Dolga konferenčna miza, na steni Stalino in Lenina slike. Okna so odprta. Iznad redčega stolpa Odrešenikovih vrat se dviga pestra kupola hrama sv. Vasilija. V ozadju za Molotovim hrbotom pa opazijo visoki gospodje nekaj, kar intimirajo pogajanjem gotovo motiti. Tam so namreč vedno od porta vrata. Kdo je v sodenosti sobi? To je vprašanje, ki gre zastopnikom Anglike in Francije nekoliko na žive.

V presledkih med poedinimi poseti pri Molotovu se vozi William Strang po krasni moskovski okolici. Kopal se je že večkrat v reki Moskvi pri Uspenskem, mudil se je tudi še v tako znamen srebrnem gaju inozemskih diplomatov, ki preživljajo tam svoje počitnice in čeprav pritiska silna vročina, je bil tudi že v operi. Čisto osebno je preživel Strang zadnje tedne v Moskvi v miru in zadovoljstvu.

V presledkih med poedinimi poseti pri Molotovu se vozi William Strang po krasni moskovski okolici. Kopal se je že večkrat v reki Moskvi pri Uspenskem, mudil se je tudi še v tako znamen srebrnem gaju inozemskih diplomatov, ki preživljajo tam svoje počitnice in čeprav pritiska silna vročina, je bil tudi že v operi. Čisto osebno je preživel Strang zadnje tedne v Moskvi v miru in zadovoljstvu.

Denarne posiljatve

Denarna nakazila izvršimo točno in zanesljivo po dnevnom kurzu...

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.30	Dln. 1.0
\$ 4.50	Dln. 2.00
\$ 6.00	Dln. 3.00
\$ 10.25	Dln. 5.00
\$20.00	Dln. 10.00
\$39.00	Dln. 20.00

V Italijo:

Za \$ 0.30	Lir. 100
\$ 12.00	Lir. 200
\$ 20.00	Lir. 300
\$ 37.00	Lir. 1000
\$112.50	Lir. 2000
\$167.00	Lir. 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO
MENJajo se NAVEDENE CENE
PODVRZENE SPREMEMBI
GORI ALI DOLI

Za izpoldne vožnje mestov kat
ugorj navedene, bodisi v dinarjih ali lirah, dajevaljemo še
boljšo pogolo.

NUJNA NAKAZILA IZVRSU-
JEMO PO CARLE LETTER-
SA PRISTOVIRNO 5%

SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
115 W. 18th ST., NEW YORK

STEVE MOHORKO CO.

704 RD. 2A, RT. 2, MILWAUKEE, WIS.

Starokrajsko blago...

ZA POZEN POLETNI IN SEMENA JESENSKI PRIDELEK

SALATA, največja poletna glavnata

SALATA, fina rumena trdolagka

SALATA, velika rujava trdolagka

SALATA, ljubičasta ledenka

SALATA, vstrajna zimska glavnata

ENDIVJA, fina rumena kravljana

ENDIVJA, posna zelenata kravljana

ENDIVJA, zgodna široka rumena

ENDIVJA, posna široka rumena

RADIČ ZA SOLATO, pravi "goršek"

MOTOVILEC, (repincej) veliki

REĐEK, fina črna ostra slinska

REPÄ, strnišnica bela za kisanje

FIZOL, nizek rumeni ali zelen

GRAH, sladkor, visok kasan...

Zopet nova zaloge iz Ljubljane:

BAHOVEC "PLANINKA" ZDRAVIL-

NEGA ČAJA:

CENA: 1 paket \$1. — 3 pakete \$2.50

MARIA-CEL ŽELODNE KAPLJICE

Male steki, 50c, velika \$1.25.

SVEDSKIE KAPLJICE za ženke, —

Male steki, 50c, velika \$1.25.

SUHE GOBE, fine. Črte steki 50c,

pol steki 50c. Mi platamo pošto.

Tato so oddali sodišču.

Kratka Dnevna Zgodba

M. LANGROVA:

UKRADENI MOTIV

Nekega dne je Marto obsedlo in ni ji več zadostovalo, da je sodelovala le pri pokrajinskem ženskem tedniku z drobnimi članki o gospodinjstvu, o vzgoji otrok in o vrtnarstvu, hotela je postati pisateljica, kajpada slavna pisateljica.

"Naša slavna pisateljica go-

spa Marta Vychytralova," si

je smehljaje govorila ter se sami

sebe priklanjala v ogledalu.

Nenadno se je spomnila,

da je njen priimek zelo nepri-

meren za žensko, ki hoče po-

stat slavna. Ni ji šlo v glavo,

kako se je mogla poročiti

z davkarjem Vychytralom, ko-

bi že takrat lahko na prste pre-

računala, da mož z imenom

Vaclav Vychytral ne more za-

dostovati ženi, ki stremi za vi-

jimi cilji. Kajti bo treba pri-

meren, originalen pseudonim,

kajti če hoče danes človek opo-

zoriti nase, se mora pojavit z

nečim še nevidnim, neslišnim,

kratkomalo z nečim povsem

novim.

Prav tako je tudi z motivom.

Tudi ta mora biti nekaj po-

vsem novega. Resnično, to je

prava beseda.

Porajajoča se pisateljica je

grizla svinčnik, s katerim je

pisala "na nečisto" in premi-

šljala za kateri motiv in

kakšno obliko naj bi se odločila.

Darašnja doba zahteva

specializacije. Lahko bi es lo-

tila političnih, znanstvenih ali

specializacij. Lahko bi se lo-

pisala detektivske romane, dra-

me, povesti ali filmske librete.

Gospa Marta Vychytralova je izplu-

nila drobne trske svinčnika.

Naposlед se je odločila za ro-

man. Družbeni motiv. Vsa

misila

je bila v ognju. In že je pi-

lo kakor pometen.

Brezbržno je hodila mimo ljudi, ki so

se ji zdeli rezani iz precej na-

vadnega kamma. Njihovi do-

godi so morda zamogli napol-

niti človeško življenje, za ro-

man pa so bili — tako je mi-

nila Marta — prevsklanjani.

Brez poleta, in manjka jih je

prava mikavnost.

Vse naokoli je dihalo živ-

ljenje in premetavalo ljudi ka-

kor na povelje in se kopčilo

v očeh, ki znajo gledati ter kli-

cajo po obdelavi. Marta pa je

hodila slepa v gluha, dokler

ni nekaj dne, na poti s spre-

obrdo, znašla pred mestom na

občinskom pašniku pred tremi

komedijskimi vozovi. Son-

ce je sijalo nanje, ljudje in ži-

vali so se valjali okoli vozov

in se v svoji brezskrbnosti moč-

no razlikovali od ustajene

vsakdajnosti meščanov.

Marta, ki je bila že od ne-

kdaj naučena spoštovati v no-

madih borce svobode, je zaža-

rela. Končno je našla motiv.

Napisala bo roman o komedijskih!

Nekaj velikega bo

to. V glavi ji je zavzenelo ka-

kor pesem: "Mimo so sli komedi-

janjanti."

Odkod se je nenadoma vzel

ta maslov? Kakor dar z neba.

Gotovo je dolgo spal v njeni

podzavesti in čakal, da se pre-

budi, da bi mogel dati smer

novemu romanu.

Srečno izbrani naslov pome-

ni petindvajset odstotkov uspe-

ha — se je pohvalila, razpreda-

joč v mislih dejanje. Vse v

njej je šumelo in kipelo. To

bo nekaj povsem drugega,

kakor preprosta zakonska stori-

ja. O komedijskih si upa na-

pisati ne le eno, marveč kar tri

knjige. Požvižgovala si je od

veselja in stopila v edino mestno

kavarno, kjer so se proti

večeru zbirale znane gospe.

Vse glave so se obrnile k njej.

"Naša slavna pisateljica,"

je pominila in v glavi se ji je

kar zavrtelo. Bila je nemirna.

Ali ni razgibala intelektual?

Začela je popevati: "Mimo so sli komedi-

janjanti." Na nič druga

ni mogla misliti, kakor na

svoje bodoče delo.

"Krasna knjiga, ali ne?" se

je obrnila k njej žena profe-

sojca Lukija. Ste jo tudi vi

prečitali?"

Marta je bila v zadregi.

"Citala, kaj?"

"No, misila sem kajjigo, ko

ste si peli: "Mimo so sli komedi-

janjanti." Krasen naslov, meni

je prav tako dolgo zvenel v

glavi. V mestni knjižnici sem

iskala njegovo nadaljevanje,

pa je prestano izposojeno."

Marta ničesar več ni slišala.

Pred očmi so se ji delali kolo-

barji. Ail je že kdaj imela

srečo? Ali si je sploh mogoč-

če izmislišti nekaj lepega, ne

da bi ji že kdo drugi ukradel

tega? Najraje bi zajokala.

Takšna snov! Takšen naslov!

In zdaj je vse zaman. Ukrad-

eni motiv! Tudi te komedi-

jante je že nekdo pred njo u-

vedel v kulturo! Pa si poisče-

te originalni domislek, če si

morete!

samo nanjo, v glavi pa ji je bi-

lo kakor pometen.

Brezbržno je hodila mimo ljudi, ki so

se ji zdeli rezani iz precej na-

vadnega kamma. Njihovi do-

godi so morda zamogli napol-

niti človeško življenje, za ro-

man pa so bili — tako je mi-

nila Marta — prevsklanjani.

Brez poleta, in manjka jih je

prava mikavnost.

Vse naokoli je dihalo živ-

ljenje in premetavalo ljudi ka-

kor na povelje in se kopčilo

v očeh, ki znajo gledati ter kli-

cajo po obdelavi. Marta pa je

hodila slepa v gluha, dokler

ni nekaj dne, na poti s spre-

obrdo, znašla pred mestom na

občinskom pašniku pred tremi

komedijskimi vozovi. Son-

ce je sijalo nanje, ljudje in ži-

vali so se valjali okoli vozov

in se v svoji brezskrbnosti moč-

no razlikovali od ustajene

vsakdajnosti meščanov.

Marta, ki je bila že od ne-

kdaj naučena spoštovati v no-

madih borce svobode, je zaža-

rela. Končno je našla motiv.

Napisala bo roman o komedijskih!

Nekaj velikega bo

to. V glavi ji je dihalo živ-

ljenje in premetavalo ljudi ka-

kor na povelje in se kopčilo

v očeh, ki znajo gledati ter kli-

S teboj do smrti

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

— 74 —

Dorneck le s težavo zadružuje smeh.
"Toda gospod Stolberg, kavalirji med seboj ženskih zadev ne vzamejo tako resno"

Henrik se sumkoma vzavna in njegove oči priteče zažare. "Prepovedujem vam, da v zvezi z gospicem Erlachovo takoj zanišljivo govorite o ženskih stvareh. Veste, da sem jo vzel pod svoje varstvo."

"Moj Bog, saj nisem takoj slabo misil. Gospicem Erlachove seveda v celi zadevi ne zadene niti najmanjša krivda. Nedolžno šalo je vsele le preveč resno." Odkrito priznam, da me je njena lepotu in njena mikavost očarala, tako da sem prisel na pamet. Prosim vas, gospod Stolberg, mojo nevesto pozname. Je ljubezni, dobro lbitje, toda moj Bog — po svoji zunanosti more možu kaj malo muditi, če toliko vpoštete žensko lepoto, kot jo vpoštovam jaz. Kar me je vezalo z gospicem Erlachovo je bilo samo majhno ljubimkovanje. Tako je bila krasna in takoj brez vsake pomoči in to podlžje človeka, ki občuduje lepoto in v zakoniti zvezni ne najde tega, kar bi ga moglo vezati."

Henrik ga temno pogleda.

"Prosim, da mi prizanataste s takimi izjavami. Gospicem Niemannovo zelo spoštujem in ne morem trpeti, da v moji naročnosti govorite na ta način. Bog ve, da je mnogo več vredna, kot pa vi."

"Ne, da, njenog bogastvo! Samo bogastvo me drži pri njej." "Ne govorim o tem temveč o vrednosti značaja, katerega še nikakor niste spoznali. Sedaj pa mi povejte, kaj hočete od mene?"

Dorneck si z negotovo roko potegne preko čela.

"Prositi sem vas hotel, da o celi zadevi molčite, kakor je v takem slučaju med kavalirji v navadi."

Henrik se temno zasmeje.

"Ne vem, ako bi ta slučaj vzel tudi za svojega, kajti še nisem na jasnem, za kaj sem kot pošten človek obvezan."

"Moje nesreča vendar ne boste žeeli, gospod Stolberg! Popolnoma sem uničen, če moja nevesta razdare zaroko."

"Vaša nesreča mi ni mar. Ako še nisem odločen, kaj naj bi napravil, je samo moja misel na nesrečo gospicem Niemannovo. Če prelomim svoj molč, ne vem, ako bo mogla prenesti to nesrečo, ker je zelo nežna. Če pa molčim, tedaj bom tukaj jaz krije in bom mnogo pripomogel k njeni nesreči. Kajti, če je katero dekle poročeno s takim možem, kot ste vi, je za njo nesreča."

"Trdi ste proti meni in zaradi tako majhnega skoka vstran. To vendar med možni nič ne šteje. Zagotavljam vam, da sem pri celi stvari dobil velik način. Prav gotovne bom svojemu srečniku več pustil, da hodi po drugačnih, kot dovoljenih potih. Svojo besedo vam dam, da se moji nevesti zaradi mene ne bo treba pritoževati, kajti vse hočem popraviti, kar sem zagrešil proti njej. Še enkrat vas prosim, pomislite, da sem izgubljen, ako me moja nevesta zavrne. Moje posestvo je zelo zadolženo in svoje upnike morem držati od svojih vrat samo s svojo zaroko, da ne pride k takemu položaju, kot j e prišel gospod Erlach."

"In ste mislili, da ž njam ne smete več občuvati. Tako ste mislili navzlie temu, da ste za njegovim hrbotom z nečistimi nameni hodili za njegovo hčerjo. Sami sebi in drugim ste hoteli dopovedati, da gospod Erlach nima več nobene pravice, da bi od vas mogel zahtevati kak račun."

"Moj Bog, hotel sem samo, da gospica Erlachova ne bi prišla v stik z mojo nevesto. Priznam, da nisem delal prav."

In e tem mislite, da je zadeva rešena? Da ste ne dolžnemu, zaupljivemu dekletu s svojo nizkotno igro hoteli strelj sreč, to ne steje nič! Glede tega takih kavalirjev, kot ste vi, ne boli glav."

"O, nikar ne verjemite, da bo gospici Erlachovi počilo sreč. Za njo ni bilo nič drugega, kot neumne dekliske sanje. Jaz sem bil prvi, ki ji je prišel na pot njenega življenja in tako sem postal njen ideal. Sploh še niti ne ve, kaj je ljubezen, ker drugače ne bi bila tako presenečena nad poljubom, ki sem ji ga vkradel. Če tako deklet v resnicu ljubi, to mirno in rada privoli. Svojo besedo vam dam, da je bilo dane prvič, da je prišlo do kakškega poljuba, in vem, da bi bil tudi hrezn vašega posredovanja zadnji. To sem vedel. V svoji neiskrenosti je bila kotiblja padla z neba, ker sem se drznil brez novoljenja njenega očeta jo objeti in poljubiti."

Hans Dorneck v svoji nečimurnosti niti najmanj ni dvomil da bi pri Senti dosegel, da se vda njegovim željam, in tako miren, kot se je kazel, v svoji strasti tudi ni bil, toda ve, da mora od Stolberga dobiti obljubo, da bo molčal, ker je sicer izgubljen.

Hans tudi ne ve, kako so njegove besede Henrika pomire. Stolberg ve, da je imel Dorneck prav, ko je reklo, da Senta ni niti vedela, kaj je ljubezen. Dorneck za njo ni veljal prav nič več, kot samo sanjavost, katero je Dorneck sam s svojim obnašanjem razpršil. Vsled tega se Henrikovo srce zopet pomiri in načo nekoliko prijaznejše reče:

"Vem, da je gospica Erlachova neumne sanjavosti popolnoma ozdravljena in da ni bilo prav ni črnučega. Kajti — z menoj se je zaročila."

Dorneck se zgare kot pod težkim vdareem in mu je, kot bi moral Stolbergu skočiti za vrat. Njegova poželjiva strast do Sente še ni ugasnila in velika ljubosomnost na Henrika mu skoro vzame sapo. Nato pa si pravi, da se je Senta oprijela priloznosti, da je dobila bogatega ženinu. In kaj naj bi drugače naredila kot revno vplet? Zaradi tega j j Stolberga še rj trebuje ljubit in ga tudi ni ljubila, kajti njena ljubezen velja samo njenemu, Dornecku, in jo je prestrasil samo s svojo predvijo ljubosomnostjo.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

S tankom v brazilske pragozd

V Horgenu ob Curiškem jezeru dovršujejo svojevrstno vozilo, ki bi ga na prvi pogled smatrali za mogočen tank, za tank, ki mu je mogoče gibati se z enako lahko na suhem kar kar v vodi. Ta tank bo rabil miroljubnim namenom, z njim odrine švicarska odprava pod vodstvom Arnolda Bachmana v neznane predele Južne Amerike, v Matto Grossu in do potopljenega pravljilnega mesta Orissa Procazeza.

Novinarji, ki so si te dni ogledali čudnega jezernega ojaka, so moralni splezati vanj preko železnih delov, varilnih aparativ in električnih vodov. Notranjost je takšna kakor v velikem letalu. V krmarjevi kabini je velikanska komplikirana armatura tabla, pravno sreča vsega vozila s 120 k. s. Te konjske sile privaja benzinski motor, ki ga bo pa v pragozdilu, kjer mi tekočega krije, poganjal lesni plin.

V glavnem prostoru pragozdilu tanka so ob stenah nameščene oblazinjene klopi, na katerih bo lahko za silo spalo sedem članov posadke, medtem ko bodo trije vedno na straži. Normalno pa bodo trije spali v šotorih na prostem. V "sobo" prihaja vsetloba kakor v ladjo skozi visoko ležeča okrogla okna. Da bi može ne trpel preveč, zavoljo tropskih vročin, so stene izolirane s 5 cm debelo plastjo plutovine.

Na steni ogromne dvoživke se dviga vrtlini stolp, kakšnih pet metrov nad zemljo. V tem stolpu bo mož s filmkso in fotografiske kamero posnel lahko vse, kar se mu bo videlo važno za posnetek.

Zivil razen železne zaloge ne vzame odprava nobenih s seboj ker upajo, da se bodo mogli zlagati s potrebnim svezim mesom. Da se olajša lov in da bo odprava pripravljena tudi za vsak primer nevarnosti, so pred vozačevim mestom uredili lovski zaklon. Ta spominja na položaj za strojnice v velikem bombnem letalu.

Na odprtih cesti bo vozil pragozni tank priljivo z brzino 40 km, na terenu, kjer ni gozdov, ravnino z brzino 15 km, a celo v zelenem peku Matta Grossa, kjer se človek skoraj ne more pomikati naprej, bo jekleno pošast opravila še vedno 500 do 1000 m na tiro. Ker je vodilo urejeno tudi za vožnjo po vodi, ima dva plavača. Ta se dasta v najhujšem primeru

Društva, ki nameravajo prirediti dramatične prireditve, opozarjam na:

IGRE

Ki jih imamo v zalogi.

Edda, drama v 4. dej.	50
Marta, Sončev v Richmondu, 4. dejanja	50
Prepoluh, narodna pravljica v 6. dejanju	45
Tončkovo sanje na Miklavšev včer, Mladinska igra s patjem v 2. dejanju	45
R. U. R. Drama v 3 dejanjih s predigro, (Čapek), vok.	45
Kevinov, 8. dejanj, traga venca	75
Vrtince, drama v 3 dejanjih	45
Za krit in svobodo, igrokav v 6. dejanju	35
Ljudski odor;	
5. sv. Po 12 letih, 4. dejanja	50
11. sv. Zapravljivec	50
12. sv. Skopuh	50
Zdravka Čudnički igor;	
5. snopč. Mila pod zmajem, Sv. Nedela, Sanje	50
13. snopč. Vestalka, Sturt Marjorie Devica, Marijina otrok	50
14. snopč. Sv. Božič, Jezuska deklica, Materin blagovalec	50
15. snopč. Turki pred Damajem, Fabjola in Nedja	50
16. snopč. Sv. Just; Ljubljana Marijine otroke	50

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 W. 18 ST., NEW YORK

Nova

VELIKA KUHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakovost.

Na več kakov 700 straneh je strnila edilna in primarna avtorja vse star in najnovije dogajanja kuhiške umetnosti. Svoj je obdelava nad vse pregledno, izbiro receptov je izčrpna. TO JE NAJPOPOLNEJSJE DELO KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU

Oprema knjige je razkošna. Načrti je slični v besedilu, 34 pa je novih barvanih tabel, ki jih je naslikal Dragotin Humek. . . .

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domaćim nudila zdravo hrano v potrebnih izbih in menjavi. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste izmenaditi s posebno izbranimi jedili. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta

SLOVENSKA KUHARICA

Četudi je osni natisk knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izvodov. Je cena knjige sedaj znižana. \$5. (Poštino plačamo mi.)

Naročite pri: Velja samo

KNJIGARNI: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street ~ New York, N. Y.

GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

ODPLUTJA — Mesec

AVGUSTA

5. avgusta: Conte di Savoia v Genoa
8. Ile de France v Havre
9. Queen Mary v Cherbourg
Hansa v Hamburg

11. avgusta: Bremen v Bremen

12. avgusta: Rex v Genoa

15. avgusta: Nieuw Amsterdam v Bolongue

16. avgusta: Deutschesland v Hamburg

Aquitania v Cherbourg

Normandie v Havre

19. avgusta: Champlain v Havre

22. avgusta: Europe v Bremen

Vulcania v Trat

23. avgusta: Hamburg v Hamburg

Queen Mary v Cherbourg

24. avgusta: Ille de France v Havre

26. avgusta: Mauretania v Cherbourg

29. avgusta: Bremen v Bremen

30. avgusta: Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihajate nepotrebna dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročiti na pravočasno poravnati. Poslužite naročino naravnost nam ali jo pošljite našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kajih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nasejeno. Zastopnik pa Vam izroči potrdilo za plačano naročino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saftle

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zapadni

ILLINOIS:

Chicago, J. Berčič

Cicero, J. Fabian (Chicago, Ozoro in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Splich